

De vrije jongensschool, jemig de pemig!

TEKST: GEERT LOOYSCHELDER

Sinds het begin van het nieuwe schooljaar fietst onze dochter iedere ochtend zo'n vijftien kilometer door regen en wind naar de bovenbouw van de vrijeschool. En 's middags samen met een groepje zevendeklassers in ongeveer vijftig minuten weer terug naar huis. Op sommige dagen legt ze de afstand iets sneller af om op tijd te zijn voor de hockeytraining. En op donderdagochtend mag ze na de heenreis als beloning twee uur gymmen; de warming-up kunnen ze dan gelukkig overslaan.

Dat al dat bewegen gezond voor haar is, moge duidelijk zijn. Maar dat je van bewegen ook slimmer wordt, dat zal voor haar een openbaring zijn en wie weet een extra motivatie als de winter dit jaar weer vroeg intreedt en ze door hagel- en sneeuwbuien naar school moet fietsen. Bewegen zorgt voor een betere doorbloeding van die delen van de hersenen die nodig zijn om te leren. Maar dat weten we op de vrijeschool natuurlijk al meer dan negentig jaar. Jammer genoeg is nog niet iedereen op de hoogte van die wijsheid. Het Ministerie van Onderwijs heeft kortgeleden één miljoen euro subsidie gegeven aan de Universiteit van Groningen om hier onderzoek naar te doen. Daaruit zou moeten blijken dat leerlingen beter presteren als ze per dag een half uur bewegen terwijl ze les krijgen. Waarom slaagt de vrijeschoolbeweging er toch niet in om aan de buitenwereld duidelijk te maken dat onze didactische en pedagogische principes echt bewezen effect hebben?

De Groningse onderzoekers hadden in vrijescholen bijvoorbeeld kunnen zien hoe kinderen pittenzakjes naar elkaar gooien bij het opzeggen van de tafels en hoe ze bij taal en rekenen stampen en klappen.

Zelf gedij ik ook het beste als ik een beetje kan bewegen. Dat is bij mijn collega's bekend, zij weten dat ik zo nu en dan even opsta om rond te huppelen. Ook als kind kon ik in de klas slecht stilzitten. Jammer dat de juffen op mijn lagere school vroeger niet doorhadden dat mijn beweeglijkheid positief werkte op mijn cognitieve

ontwikkeling. Nog steeds wordt dit jongensgedrag voornamelijk als problematisch ervaren. Al die drukmakers, die stoorzenders ontmoeten afkeuring en roepen met hun gedrag straf over zich af. Jongens leren door te doen, zoeken risico's

op om te leren wat veilig is. Bovendien hebben ze doorgaans te veel energie die eruit moet waardoor ze ook nog eens een kortere concentratieboog hebben dan veel meisjes. Onderwijs waarbij niet gepraat maar vooral gedaan wordt, is voor hen heel zinvol. Misschien hebben jongens wel baat bij een aparte jongensschool. Zo ongeveer als in de BBC-documentaire *Extraordinary school for boys* (te zien via YouTube), een project waarbij jongens slechts twintig procent van de schooltijd in de banken zitten en de rest van de dag voornamelijk buiten doorbrengen. En wat blijkt: na een paar maanden zijn hun toetsresultaten voor taal en rekenen opvallend verbeterd.

Een jongensschool, maar dan natuurlijk wel de vrijeschoolvariant: *de vrije jongensschool*. Hoewel: die term roept associaties op met de vrije jongens van Van Kooten en De Bie. Voor je het weet lopen de leerlingen tijdens schooltijd als volgelingen van Jacobse en Van Es langs de huizen neutronenkorrels te verkopen om de tuinen winterklaar te maken. Jemig de pemig!

Geert Looysschelder is vrijeschoolouder en voorzitter van het College van Bestuur van Stichting Vrijescholen Athena, een stichting van dertien vrijescholen in Noord- en Oost-Nederland.

Foto: Hagar Smeele